

VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

Puualan perustutkinto

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

Piippolan ammatti- ja kulttuuriopisto

Hyväksytty:

Sisällys

JOHDANTO	3
4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	4
2. PAIKALLISIIN AMMATTITAITOVAATIMUKSIIN PERUSTUVIA TUTKINNON OSIA	4
2. VAATIVA PUUSEPÄNTYÖ	4
4. JATKO-OPINTOVALMIUKSIA TAI AMMATILLISTA KEHITTYYMISTÄ TUKEVIA OPINTOJA	9
4. TUTORTOIMINTA	9
4. KILPAILUTOIMINTA	10
4. OPISKELIJAKUNTATOIMINTA	12
4. AMMATTIT Aidon Täydentäminen	13

JOHDANTO

Vapaasti valittavia tutkinnon osat tukevat suoritettavan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla valtioneuvoston asetuksen (A 801/2014, muutos 331/2015) 5 §:n mukaisesti

1. ammatillisia tutkinnon osia, jotka voivat olla oman tai jonkin muun koulutusalan ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon osia.

2. paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, jotka on laadittava niin, että ne vastaavat laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen osaamistarpeisiin. Nämä tutkinnon osat voivat olla myös ammatillista osaamista yksilöllisesti syventäviä tutkinnon osia, jotka on muodostettu paikallisten osaamistarpeiden pohjalta.

2. Vaativa puusepäntyö 10 osp

3. yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja, jolloin osaamisen tunnustamistilanteessa yhteisiin tutkinnon osiin sisältyviä osa-alueita voidaan sisällyttää vapaasti valittaviin tutkinnon osiin siltä osin, kun yhteisiin tutkinnon osiin sisältyvä osaaminen ylittää yhteisten tutkinnon osien laajuudeksi määritellyn 35 osaamispistettä.

4. jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja, jotka voivat olla esimerkiksi ammattikorkeakoulussa, yliopistossa ja kansalaisopistossa suoritettavia opintoja ja muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja.

4. Tutortoiminta 5 osp

4. Opiskelijakuntatoiminta 5 osp

4. Kilpailutoiminta 5 osp

4. Ammattitaidon täydentäminen 5-10 osp

5. työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia, joiden tulee olla suoritettavan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita tukevaa osaamista. Tällainen tutkinnon osa voi muodostua esimerkiksi laajennetun työssäoppimisen tai aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamisen kautta.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän ammattiopisto tarjoaa vapaasti valittavia tutkinnon osia, joihin on laadittu ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit sekä määritelty laajuus osaamispisteinä.

Opettajan on aina arvioitava nämä vapaasti valittavat tutkinnon osat asteikolla tyydyttävä (1), hyvä (2) ja kiitettävä (3) paitsi edellä mainittuja (jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia tai työkokemuksen kautta hankittua osaamista), joista voidaan antaa arvosanaksi koulutuksen järjestäjän päätöksellä hyväksytty (A 811/1998, muutos 329/2015, 10 §) .

Arvosana annetaan tutkinnon osittain tutkinnon perusteissa olevien arviointikriteereiden perusteella. Muita arviointikriteereitä ei käytetä. Arvioinnin perustelut on aina kirjattava; näin annetulle arvosanalle löytyy perustelut myös siinä tilanteessa, kun opiskelija on tyytymätön saamaansa arvosanaan.

4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

Tavoitteet, sisällöt ja arviointi

2. PAIKALLISIIN AMMATTITAITOVAATIMUKSIIN PERUSTUVIA TUTKINNON OSIA

2. VAATIVA PUUSEPÄNTYÖ	10 osp
AMMATTITAITOVAATIMUKSET	
Opiskelija osaa <ul style="list-style-type: none">• valmistaa uniikki- tai piensarjatuotteen• valita tuotteen toteuttamistavan ja tuoteominaisuudet• käyttää toteuttamiseen soveltuvia työmenetelmiä, -välineitä ja työvaiheita• valita tuoteideaan soveltuvia materiaaleja• hankkia tietoa valmistusmenetelmistä ja materiaaleista• kehittää kädentaitoaan ja ammattimaista työskentelytapaa• kehittää toteuttamisen työmenetelmiä ja -vaiheita• kehittää valmistuksen työ- ja apuvälineitä• huoltaa työvälineitä• laskea materiaalimenekkiä ja kustannuksia• valmistaa laadukkaan ja viimeistellyn tuotteen• ottaa vastaan palautetta• käyttää työssään toimintakykyä ylläpitäviä työtapoja• noudattaa työssään annettuja turvallisuusohjeita ja määräyksiä	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
Keskeiset sisällöt: <ul style="list-style-type: none">• tuotteen valmistus• työsuorituksen toteutus• itsearviointi• työmenetelmien ja -välineiden käyttö• työvälineiden huolto• materiaalien valinta• tiedonhankinta ja käyttö• kustannuslaskenta• oppiminen ja ongelmanratkaisu• terveys, turvallisuus ja toimintakyky Opintojaksot: <p>Vaativa puusepäntö 2, 10 osp</p> Oppimisympäristöt: <p>oppilaitos</p> Toteuttamistavat: <p>Tutkinnonosan sisältönä on vaativan puusepäntöön valmistusta. Työskentelyssä pyritään hyödyntämään puusepäntöalan perus- ja erikoiskoneet mahdollisimman laajasti.</p>	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Tutkinnon osan suorittamisen ehtona on osallistuminen materiaali- ja valmistustekniikka (30 osp.) tutkinnon osaan, jonka aikana opiskelija on saanut työturvallisuuskoulutuksen sekä puuntyöstön perusteet.	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opintojen suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opintojen etenemiseen.	

OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN

Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista.

Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Ammattiosaamisen näyttö:

Opiskelija valmistaa laadukkaan puusepäntuotteen, joka on yksittäis- tai sarjatuote. Työ toteutetaan teknisten piirustusten tai työohjeen mukaisesti. Opiskelija käyttää työhön tarvittavia koneita ja välineitä, lukee piirustuksia ja ohjeita, kehittää työmenetelmiä ja työskentelynopeutta. Opiskelija laskee materiaalimenekkiä ja arvioi työnsä laatua ja seuraa käyttämänsä aikaa.

Muu osaamisen arviointi:

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Puualan perustutkinnon **Vaativa puusepäntyö 10 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattiosaamisen näyttö muodostuu kokonäytöstä. Opiskelija valmistaa vaativan puusepäntyön kuten tyylihuoneka- lun valmistuksen tai taivuterakenteisen kalusteen. Opiskelija hyödyntää valmistuksessa monipuolisesti puusepäntäalan koneita sekä mallineiden käyttöä kesto noin 2-3 vk.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Tuolin valmistus piirustusten mukaan.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan työssäoppimispaikassa tai oppilaitoksessa. Ammattiosaamisen näyttö annetaan ympäristössä, jossa opiskelijan käytössä ovat tarvittavat ammattialan perustyövälineet, koneet, laitteet ja materiaalit. Opiskelija toimii yksin, työparin, työryhmän tai työyhteisön jäsenenä. Lähtökoh- tana on työpaikan tavanomainen vuorovaikutus- ja yhteistyöympäristö.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- (x) Alan opettaja(t)
- (x) Työelämän edustajat
- (x) em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA			
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.			
ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tuotteen valmistus	valmistaa ohjattuna tuotteen	valmistaa tuotteen	valmistaa tuotteen ja työskentelee suunnitelmallisesti
Työsuorituksen toteutus	toteuttaa ohjattuna teknisesti ammattialan laatutason mukaisia työsuorituksia	toteuttaa teknisesti ammattialan laatutason mukaisia työsuorituksia	toteuttaa teknisesti ammattialan laatutason mukaisia työsuorituksia ja kehittää teknistä osaamistaan
Itsearviointi	seuraa ja arvioi ohjattuna omaa työskentelyään toteutuksen eri vaiheissa	seuraa ja arvioi omaa työskentelyään ja työn laatua toteutuksen eri vaiheissa	seuraa ja arvioi omaa työskentelyään ja työn laatua toteutuksen eri vaiheissa ja kehittää osaamistaan ja työskentelyään saamansa palautteen perusteella
	ottaa vastaan ulkopuolista palautetta	ottaa vastaan ulkopuolista palautetta ja kehittää ohjattuna työtään palautteen mukaan	ottaa vastaan ulkopuolista palautetta, keskustelee ammattitermein ja perustelee valinnat
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työmenetelmien ja -välineiden käyttö	käyttää ohjattuna tuotteen toteuttamiseen soveltuvia työmenetelmiä, välineitä ja työvaiheita sekä tarkoituksenmukaisia ja turvallisia työotteita	käyttää ja valitsee ohjattuna tuotteen toteuttamiseen soveltuvia työmenetelmiä, välineitä ja työvaiheita sekä tarkoituksenmukaisia ja turvallisia työotteita	käyttää ja valitsee tuotteen toteuttamiseen soveltuvia työmenetelmiä, välineitä ja työvaiheita sekä tarkoituksenmukaisia ja turvallisia työotteita
Työvälineiden huolto	huoltaa ohjattuna työvälineet, koneet ja laitteet	huoltaa työvälineet, koneet ja laitteet	huoltaa työvälineet, koneet ja laitteet ja kutsuu tarvittaessa paikalle ammattilaisen
Materiaalien valinta	valitsee ohjattuna tuoteideaan tai tuotteen käyttötarkoitukseen sopivia materiaaleja ja käyttää ohjattuna niitä taloudellisesti.	valitsee tuoteideaan tai tuotteen käyttötarkoitukseen sopivia materiaaleja ja käyttää ohjattuna niitä taloudellisesti.	valitsee ohjattuna huollettavuudeltaan ja hinnaltaan tuoteidean tai tuotteen käyttötarkoitukseen, -kohteeseen sopivia materiaaleja ja käyttää niitä taloudellisesti.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tiedonhankinta ja käyttö	hankkii tietoa tuoteidean tai tuotteen vaihtoehtoisista valmistusmenetelmistä ja materiaaleista	hankkii tietoa tuoteidean tai tuotteen vaihtoehtoisista valmistusmenetelmistä ja materiaaleista sekä soveltaa tietoa ohjattuna toteutukseen	hankkii tietoa tuoteidean tai tuotteen vaihtoehtoisista valmistusmenetelmistä ja materiaaleista sekä soveltaa tietoa toteutukseen perustellen valintansa
	käyttää ohjattuna toteutukseen ammattialalle soveltuvaa tietoa	käyttää toteutukseen ammattialalle soveltuvaa tietoa	käyttää ja yhdistelee toteutukseen ammattialalle soveltuvaa tietoa
Kustannuslaskenta	ratkaisee tuoteidean tai tuotteen toteutukseen liittyviä las- kutoimituksia, kuten ma- teriaalin menekki- ja tuot- teen hinnoittelulaskelmat	ratkaisee tuoteidean tai tuotteen toteutukseen liittyviä las- kutoimituksia, kuten ma- teriaalin menekki- ja tuot- teen hinnoittelulaskelmat sekä las- kee ohjattuna työn osuuden tuotteen hintaan	ratkaisee tuoteidean tai tuotteen toteutukseen liittyviä las- kutoimituksia, kuten ma- teriaalin menekki- ja tuot- teen hinnoittelulaskelmat sekä las- kee ohjattuna työn osuuden tuotteen hintaan sekä tekee ohjattuna materi- aalien, val- mistuksen ja työn

			osuuden vaihtoehtoja kustannuslaskelmiin
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	ratkaisee ohjattuna työssä syntyneitä ongelmatilanteita	ratkaisee työssä syntyneitä ongelmatilanteita	ratkaisee työssä syntyneitä ongelmatilanteita sekä perustelee valintansa ja tekee päätöksiä
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	käyttää työssään toimintakykyä ja terveydentilaa ylläpitäviä työtapoja	työskentelee turvallisesti ja ergonomisesti terveydettään ja toimintakyvystään huolehtien	kehittää omaa ja työympäristönsä turvallisuutta, ergonomiaa ja toimintakykyä
	noudattaa ammattialan työturvallisuusohjeita	noudattaa ammattialan työturvallisuusohjeita ja arvioi ammattialan työturvallisuuden toimintatapoja	noudattaa ammattialan työturvallisuusohjeita sekä arvioi ja edistää ammattialan työturvallisuuden toimintatapoja

AMMATILLISEN KASVUN TUKEMINEN JA OPINTOJEN OHJAUS

Opiskelija perehdytetään tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin, sisältöön, toteutukseen ja arviointiin.

4. JATKO-OPINTOVALMIUKSIA TAI AMMATILLISTA KEHITYMISTÄ TUKEVIA OPINTOJA

4. TUTORTOIMINTA	5 osp
TAVOITTEET	
<ul style="list-style-type: none"> • lisätä tutoreiden ymmärrystä ryhmäyttämisestä ja tutorin merkityksestä oppilaitoksen myönteisen ilmapiirin ja toimintatapojen muodostumiselle. • antaa valmiuksia ja ideoita ryhmän kanssa toimimiseen • antaa tutoreille välineitä oman oppilaitoksen toiminnan ideoimiseen • tutustuttaa tutorit toisiinsa 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt</p> <ul style="list-style-type: none"> • ryhmäyttäminen • turvallisen ryhmän merkitys • tavoitteellisen toiminnan suunnittelu • tutorin rooli • oppilaitoksen ilmapiiri <p>Toteuttamistavat</p> <ul style="list-style-type: none"> • ryhmätyöskentely • itsenäinen työskentely • vertaisoppiminen 	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
-	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
-	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.	

ARVIOINNIN KOHTEET	HYVÄKSYTTY
Ryhmäyttäminen	Tutorkoulutukseen osallistuminen, harjoitukset
Turvallisen ryhmän merkitys	Tutorkoulutukseen osallistuminen, aloittavien opiskelijoiden ryhmäyttäminen
Tavoitteellisen toiminnan suunnittelu	Tutorkoulutukseen osallistuminen, tutortoiminnan suunnittelu (vuosikello)
Tutorin rooli	Tutorkoulutukseen osallistuminen, itsearviointi
Oppilaitoksen ilmapiiri	Tutorkoulutukseen osallistuminen, oppilaitoksen tutortoiminnan toteuttaminen

4. KILPAILUTOIMINTA

5 osp

TAVOITTEET

Opiskelija osaa

- laatia oman harjoittelu- ja valmennusohjelman
- ratkoa ongelmia ja sopeutua muutoksiin
- arvioida ja kehittää omaa osaamistaan
- mitoittaa omat henkiset voimavaransa harjoittelu- ja kilpailuohjelman mukaan
- osaa toiminnassaan huomioida erilaiset kilpailujärjestelyt, säännöt ja ohjeet
- osaa toimia verkostoissa

TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT

Keskeiset sisällöt

Keskeiset sisällöt:

- Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman vallinnan mukaisesti: a) ammattitaitokilpailutoiminta, b) kulttuurikilpailutoiminta c) urheilukilpailutoiminta.
- Kilpailutoiminnan tuntemus
- Erilaiset kilpailumuodot – ja vaihtoehdot .
- Henkilökohtaisen valmennus laatiminen ja työajanhallinta.
- Projektiosaaminen ja ongelmaratkaisutaidot.

Toteuttamistavat:

- lähiopetus
- verkko-opetus
- työssäoppiminen
- osallistuminen kilpailutoimintaan

EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT

Opintojen suorittamisen etenemisen edellytyksenä on valmennussuunnitelman laatiminen hyväksytysti.

OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava.

Tässä tutkinnon osassa oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista/kirjallista palautetta opiskelujakson aikana.

OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN

Todistukseen tuleva tutkinnon osa nimetään henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman vallinnan mukaisesti: a) ammattitaitokilpailutoiminta, b) kulttuurikilpailutoiminta c) urheilukilpailutoiminta. Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.

Ammattitaitokilpailuissa voidaan osaaminen arvioida sen ammatillisen tutkinnon osan osaamistavoitteiden mukaisesti, jota kilpailutoiminta vastaa. Opintojaksot ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista. Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta.

ARVIOINNIN PERUSTEET	HYVÄKSYTTY
- opiskelu- ja valmennus-suunnitelma	- opiskelija laatii ohjeistuksen mukaisen kilpailutoiminnan opiskelu- ja valmennussuunnitelman
- osallistuminen kilpailu-toimintaan	- opiskelija osallistuu kilpailutoimintaan
- portfolio	- opiskelija kokoaa portfolioon harjoittelupäiväkirjan ja materiaalia sekä harjoittelusta että kilpailuista, joilla hän osoittaa tutkinnon osan osaamista

4. OPISKELIJAKUNTATOIMINTA	5 osp
TAVOITTEET	
<ul style="list-style-type: none"> • edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista • kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä • valmistaa opiskelijoita aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt</p> <ul style="list-style-type: none"> • opiskelijoiden edunvalvonta • oppilaitoksen kehittäminen • ammatillisen koulutuksen arvostuksen nostaminen • opiskelijoiden yhteistoiminnan kehittäminen • oppilaitoksen ja opiskelijakunnan tiedotuksen tehostaminen <p>Toteuttamistavat</p> <ul style="list-style-type: none"> • sääntömääräiset ja viralliset opiskelijakunnan kokoukset • hallituksen kokoukset • valmistelupalaverit, työryhmät, suunnittelutilaisuudet ja tapaamiset • opiskelijoiden kuuleminen, yhteishengen ylläpitäminen, tiedottaminen • koulutuksien järjestäminen 	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
-	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
-	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
Tutkinnon osa arvioidaan arvosanalla hyväksytty/hylätty.	

ARVIOINNIN KOHTEET	HYVÄKSYTTY
Opiskelijoiden edunvalvonta	Aktiivinen osallistuminen oppilaitoksen toimintaan.
Oppilaitoksen kehittäminen	Aktiivinen osallistuminen oppilaitoksen toimintaan
Ammatillisen koulutuksen arvostuksen nostaminen	Esimerkillinen toiminta oppilaitoksen ja koulutuskuntayhtymän edustamien arvojen mukaisesti
Opiskelijoiden yhteistoiminnan kehittäminen	Yhteisten tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen oppilaitoksessa ja koulutuskuntayhtymässä
Oppilaitoksen ja opiskelijakunnan tiedotuksen tehostaminen	Aktiivinen ja vuorovaikutteinen tiedottaminen.

4. AMMATTIT AidON TÄYDENTÄMINEN	5-10 osp
TAVOITTEET	
<p>Opiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioida omaa ammattitaitoaan • asettaa itselleen ammatillisen kehittymisen tavoitteita työllistymisensä edistämiseksi • kehittää ammatillista osaamistaan ammattialan laatuvaatimusten mukaisesti • suorittaa ammattitaidolla oman alansa perustyötehtäviä tai perehtyä alansa erikoistehtäviin 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt Opiskelija arvioi omaa ammattitaitoaan suhteessa oman ammattialansa laatuvaatimuksiin ja asettaa itselleen kehittymistavoitteen/-tavoitteita. Opiskelija tekee työllistymis- ja/tai jatkokoulutussuunnitelman. Opiskelija kehittää tavoitteidensa mukaisesti omaa ammattitaitoaan. Hän harjoittelee oman alansa erikoistekniikoita tai syventää osaamistaan niissä perustekniikoissa, joissa kokee kaipaavansa harjaantumista.</p> <p>Opintojaksot (5-10 osp)</p> <p>Toteuttamistavat Esimerkiksi projekti- ja/tai asiakastyönä työpaikalla tai oppilaitoksessa. Kokonaisuus nimetään työtehtävien mukaan.</p>	
EDELTVYYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
Suoritetaan opintojen loppuvaiheessa.	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Palautteella tuetaan ja ohjataan opiskelijaa mahdollisimman hyvin suoritukseen tuomalla esille opiskelijan vahvuudet ja kannustamalla kehittämään heikkoja osaamisalueita.	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
Osaamista arvioidaan käytännön työskentelyä havainnoimalla sekä tehtyjen tuotosten ja mahdollisten kirjallisten töiden perusteella. Tutkinnon osa arvioidaan arvosanalla hyväksytty/hylätty. Kokonaisuus nimetään työtehtävien mukaan.	

ARVIOINNIN PERUSTEET	HYVÄKSYTTY
Oman ammattitaidon arviointi	On tehnyt kirjallinen tai suullisen oman ammatillisen osaamisen kartoituksen.
Tavoitteen asettaminen	On asettanut ammattitaidolleen kehittymistavoitteen tai –tavoitteita ja laatinut työllistymis- ja/tai jatkokoulutussuunnitelman.
Kehittää osaamistaan	On kehittänyt osaamistaan ammattialansa perustyössä tai perehtynyt johonkin ammattialansa erikoistekniikkaan.